

2018-05-25

Avd. för tillväxt och samhällsbyggnad  
Marianne Leckström

Näringsdepartementet  
103 33 Stockholm

## Hemställan angående kommunala lantmäterimyndigheter och det statliga Lantmäteriets roll

### Sammanfattning

Samhällsbyggnadsprocessen står inför stora utmaningar. En viktig åtgärd för att öka effektiviteten är att möjliggöra för kommunerna att samordna hela samhällsbyggnadsprocessen.

Sveriges Kommuner och Landsting (SKL) anser att kommunerna ska ges möjlighet att samverka om kommunal lantmäterimyndighet (KLM). Under alla omständigheter bör regeringen möjliggöra för fler kommuner att bilda KLM genom att återgå till den praxis som tidigare gällt vid bedömning av ansökningar.

### Synpunkter

#### **Regeringen måste se till samhällsbyggnadsprocessen i sin helhet - vilken till största delen är kommunal**

Det finns idag 39 kommuner med egen lantmäterimyndighet. 51 % av Sveriges befolkning bor i dessa kommuner och KLM står för ca 25 % av de samlade förrättningsintäkterna. Syftet med KLM är att uppnå effektiviseringsvinster i samhällsbyggnadsprocessen:

- Tillgång till fastighetsrättslig kompetens i planprocessen ger ett bättre plangenomförande
- Totalt snabbare samhällsbyggnadsprocess genom parallell handläggning av planarbete och lantmäteriförrättning

#### **SKL hemställer att regeringen ser över lagstiftningen så att kommunerna ges möjlighet att samverka om KLM**

Samhället och kommunerna står inför stora utmaningar avseende bostadsförsörjning och infrastruktur. För att möta dessa utmaningar behöver alla kommuner få möjlighet att samordna hela samhällsbyggnadsprocessen. De mindre kommunerna har dock inte förutsättningar att bilda egna KLM och det statliga lantmäteriet förefaller sakna resurser att tillhandahålla fastighetsrättslig kompetens i kommunernas planprocess. Här måste andra lösningar prövas. Kommunal samverkan lyfts fram som en viktig lösning för att klara kompetensförsörjningen i mindre kommuner (se Prop. 2017/18:151 En generell rätt till kommunal avtalsamverkan). Samverkan är möjlig inom samhällsbyggnadsområdet i övrigt och det vore därför naturligt att kommunerna

även tillåts samverka inom fastighetsbildning, något som den gällande lagstiftningen inte medger. En möjlighet att samverka om KLM skulle dessutom öka antalet ärenden för myndigheten och därmed skulle personalens kompetens upprätthållas och utvecklas.

**SKL hemställer att regeringen tydliggör förutsättningarna för befintliga KLM samt återgår till tidigare praxis vid prövning av framtida ansökningar om att bilda KLM.**

Kommunerna har enligt Lag (1995:1393) om kommunal lantmäterimyndighet möjlighet att ansöka till regeringen om att inrätta KLM. Sedan 2014 har sju kommuner ansökt om att bilda KLM, varav sex kommuner fått avslag på sin ansökan och en väntar på svar. Detta trots att kommunerna synes uppfylla kriterierna i lagstiftningen och att flera befintliga KLM är mindre än ett par av de som nu fått avslag på sina ansökningar. Det finns ingen utredning som påvisar några kompetensproblem hos de minsta KLM och de har heller inte fått någon anmärkning avseende kompetensbrist vid Lantmäteriets tillsynsbesök. Samarbetet mellan planhandläggare och förrättningslantmätare som följer av inrättandet av KLM medför dessutom en värdefull kompetensutveckling till gagn för hela samhällsbyggnadsprocessen. Regeringens hållning sprider oro och osäkerhet bland våra medlemmar och speciellt bland kommuner med mindre KLM.

**SKL hemställer att regeringen tydliggör och stärker Lantmäteriets roll som expert- och centralmyndighet**

Förbundet anser att Lantmäteriet är på väg att frånträda sin roll som centralmyndighet. Exempel på detta är ett kraftigt neddraget fastighetsrättsligt stöd till KLM. Att centralmyndigheten tillhandahåller stöd och vägledning åt såväl statlig som kommunal förrättningsverksamhet kan anses inrymmas i myndighetens instruktion om att verka för en enhetlig och ändamålsenlig förrättningsverksamhet i landet. Myndigheten visar inte heller intresse för att ta del av KLM:s kompetens, vilken sannolikt är högre i förrättningar inom tätbebyggelse och övrigt planlagt område. Ett annat exempel är att myndigheten avser utveckla ett eget systemstöd för handläggning av lantmäteriförrättningar. Det hade varit naturligt att bjuda in KLM att delta i ett gemensamt kravställningsarbete. Onödigt höga samhällskostnader blir följderna om Lantmäteriet och KLM utvecklar skilda system för en så liten och begränsad verksamhet. SKL anser att Lantmäteriet har en viktig roll att fylla som expert- och centralmyndighet och att regeringen behöver klargöra detta.

Sveriges Kommuner och Landsting

Lena Micko  
Ordförande